

Pedagoška dejavnost v Loškem muzeju leta 2000

Uvod

Loški muzej namenja v okviru pedagoške dejavnosti¹ posebno pozornost mladim obiskovalcem muzeja. Tako smo tudi v letu 2000 pripravili vrsto muzejskih pedagoških dejavnosti, tematsko vezanih na posamezne muzejske zbirke in na kulturno dediščino Škofje Loke ter bližnje okolice. V dejavnostih so sodelovali tako predšolski otroci kot tudi osnovnošolci, bodisi na razredni ali na predmetni stopnji, pa tudi srednješolci, ker je muzejski pedagoški program prilagojen starostnim stopnjam otrok oz. mladostnikov ter njihovim razvojnim značilnostim in usklajen z učnimi načrti posameznih šol. Muzejskih pedagoških dejavnostih so se predvsem kot turisti udeležili tudi odrasli obiskovalci muzeja.

Program

V letu 2000 smo izvajali celo paleto muzejskih pedagoških dejavnosti (vodstva, muzejske učne ure, muzejske delavnice), ki se med seboj razlikujejo glede na predstavljeno muzejsko temo (arheološka, zgodovinska, kulturnozgodovinska, etnološka, umetnostna in prirodoslovna zbirka; Galerija Franceta Miheliča; staro mestno jedro Škofje Loke; Črngrob; Visoko) in starostno stopnjo otrok in mladostnikov, ki pogojuje različne načine pedagoškega dela v muzeju. K uspešni realizaciji muzejskega pedagoškega programa so prispevale ustrezne prostorske razmere (muzejska delavnica v drugem nadstropju Okroglega stolpa) in usposobljeni muzejski vodiči z znanji z različnih strokovnih področij, ki so nam bili v pomoč pri delu z obiskovalci.

Tako smo za predšolske otroke izvajali dva različna programa vodenega ogleda muzejskih zbirk (Grajske zgodbe in Gal v muzeju in galeriji), različne muzejske likovne delavnice (ključi, tiskanje rutk) in jih po Škofji Loki popeljali iskat skriti zaklad.

Za osnovnošolce na razredni stopnji smo poleg običajnih vodenj po muzeju pripravili muzejske učne ure v zgodovinski in etnološki zbirki, likovne delavnice (muzejski portret, muzejska razglednica, obeski z motivom gotske pečnice, praznična noša babic in dedkov) in delavnice tradicionalnih škofjeloških obrti (tkanje s tkalsko deščico, loški kruhek, umetno cvetje). Srednjeveško mestno jedro pa smo jim približali s programom Skriti zaklad.

Osnovnošolci na predmetni stopnji so se v letu 2000 največkrat udeležili muzejskih učnih ur, ki se navezujejo na učno snov pri zgodovini (loško zemljiško gospodarstvo, gradovi, mesto, cehi) in slovenskem jeziku s književnostjo (dr. Ivan Tavčar) ter sodelovali na delavnicah tradicionalnih obriti. Za sedmo- in osmošolce smo v tem letu pripravili nov program spoznavanja kulturnozgodovinskih znamenitosti srednjeveškega mesta, imenovan Pisana Loka.

Srednješolce pa smo poleg tega popeljali še v Crngrob na ogled znane romarske cerkve Marijinega oznanjenja, ki je eden najpomembnejših umetnostnozgodovinskih spomenikov na Slovenskem in na ogled Tavčarjeve domačije na Visokem v Poljanski dolini.

Za odrasle obiskovalce muzeja, povečini izletnike, smo izvajali vodene ogledе, največ v stalni muzejski zbirki. Popeljali smo jih tudi po mestnem jedru, jim predstavili Galerijo Franceta Miheliča in crngrobško cerkev. Ob Tednu vseživljenskega učenja v mesecu oktobru smo zanje organizirali delavnico tradicionalnih obriti.

Obiskovalci na dejavnostih

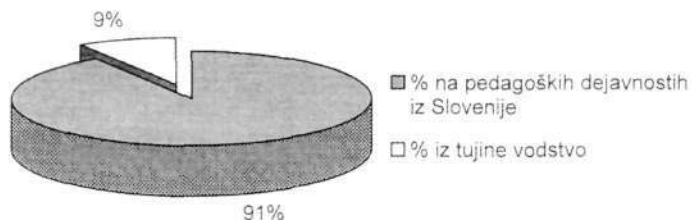
V letu 2000 smo pripravili 584 organiziranih muzejskih pedagoških dejavnosti, ki se jih je udeležilo 13.341 obiskovalcev muzeja. Ker pa so nekateri, predvsem osnovnošolci in srednješolci, sodelovali na dveh ali treh naših dejavnostih², je bilo vseh obiskovalcev na muzejskih pedagoških dejavnostih dejansko 11.575 (prim. tabelo 1), kar predstavlja 44,5 % vseh obiskovalcev muzeja v tem letu, ko je muzej obiskalo 25.981 obiskovalcev. Med njimi je bilo 10.544 (91 %) obiskovalcev iz Slovenije in 1.031 (9 %) obiskovalcev iz tujine (sl. 1).

Tabela 1: Obisk na pedagoških dejavnostih januar–december 2000

Mesec	iz Slovenije	% iz Slovenije	iz tujine vodstvo	% iz tujine vodstvo	Skupaj
januar	142	100,0	0	0,0	142
februar	360	98,6	5	1,4	365
marec	516	97,3	14	2,7	530
april	1157	83,8	223	16,2	1380
maj	2177	92,2	183	7,8	2360
junij	1254	88,8	158	11,2	1412
julij	324	79,6	83	20,4	407
avgust	250	72,9	93	27,1	343
september	1217	91,6	111	8,4	1328
oktober	2472	99,7	8	0,3	2480
november	511	95,5	24	4,5	535
december	164	56,0	129	44,0	293
Skupaj	10544		1031		11575

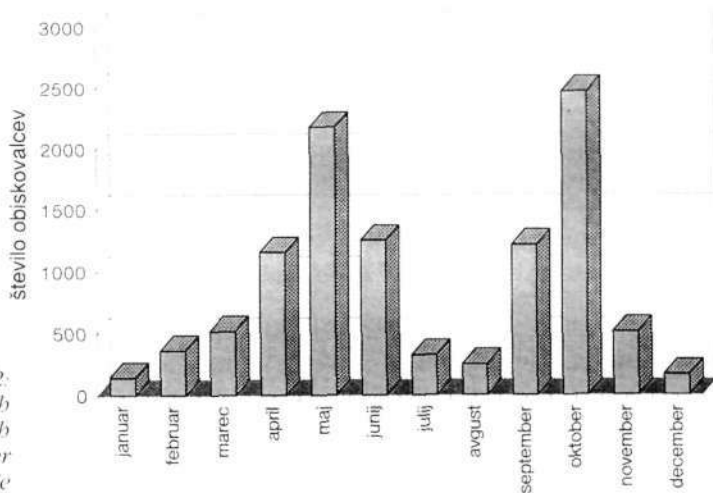
Gibanje števila obiskovalcev na pedagoških dejavnostih iz Slovenije je izrazito sezonsko, saj smo največ obiska zabeležili spomladi in jeseni, najmanj pa poleti in pozimi (sl. 2). Januarja je bilo na pedagoških dejavnostih najmanj obiskovalcev, le 142, nato je njihovo število stalno naraščalo do maja, ko smo jih zabeležili 2.177. Po tem izrazitem višku obiskovalcev se je njihovo število ponovno zmanjševalo, dokler ni

Slika 1:
Delež domačih in tujih
obiskovalcev
na pedagoških
dejavnostih 2000

julija in avgusta doseglo drugega padca. Takrat, v času poletnih počitnic, so muzej obiskovali predvsem škofjeloški otroci, ki so se udeleževali muzejskih počitniških delavnic, in pa otroci, ki organizirano preživljajo počitnice na turističnih kmetijah v okolici Škofje Loke. Temu je v septembru ponovno sledil porast števila obiskovalcev, ko je ta oktobra dosegel primarni višek. Oktobra je muzej obiskala skoraj četrtina vseh obiskovalcev na pedagoških dejavnostih iz Slovenije, 2.472. Jesenskemu višku je sledilo ponovno zmanjšanje števila obiskovalcev. Maja in oktobra skupaj so obiskovalci na pedagoških dejavnostih iz Slovenije ustvarili kar 40,2 % vsega obiska na pedagoških dejavnostih v letu 2000, oziroma predstavljajo ti obiskovalci 17,9 % vseh obiskovalcev Loškega muzeja v tem letu, ki jih je bilo 25.981.

Slika 2:
Obisk na pedagoških
dejavnostih
januar–december
2000 iz Slovenije

Med obiskovalci iz Slovenije na pedagoških dejavnostih so bili najbolj zastopani tisti iz domače, torej gorenjske regije⁵, ki jih je bilo 3.771 (35,8 %), najmanj obiskovalcev je prišlo iz prekmurske regije, le 42 (prim. tabelo 1). Pomembno skupino predstavljajo tudi obiskovalci iz osrednjeslovenske (ljubljske) regije, od koder je bil 3.301 obiskovalec. Iz gorenjske in osrednjeslovenske regije je skupaj obiskalo muzej 7.072 obiskovalcev, kar predstavlja 67 % vseh obiskovalcev iz Slovenije, ki so sodelovali na muzejskih pedagoških dejavnostih. Precej je tudi obiskovalcev iz savinjske (710 obiskovalcev), goriške (664 obiskovalcev), dolenske (530 obiskovalcev) in spodnjeposavske regije (530 obiskovalcev). Največ obiskovalcev obišče muzej iz domače, torej gorenjske regije, z oddaljenostjo od Škofje Loke pa se število obisko-

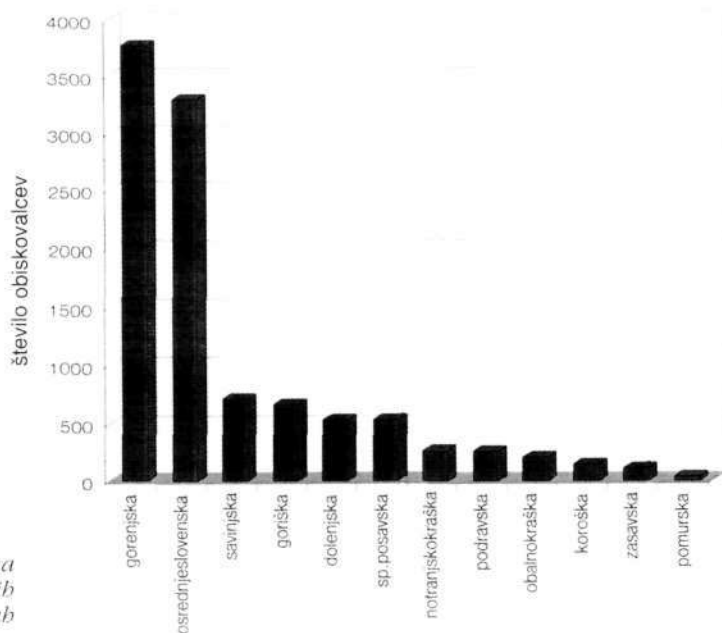
valcev muzeja na pedagoških dejavnostih zmanjšuje (sl. 3). Pri tem naj omenimo, da šolam na območju Škofje Loke ponujamo možnost brezplačnih učnih ur v muzeju (za 6. oz. 7. razred učno uro o nastanku srednjeveških mest) kot tudi možnost večkratnega obiska muzeja za ceno ene ali dveh vstopnin (več učnih ur za 4. razred, glede na tematiko: arheološka, zgodovinska, o tradicionalnih škofjeloških obrteh in nekdanjem načinu življenja, o pisatelju Ivanu Tavčarju, o slikarjih Šubicih).

Tabela 2:

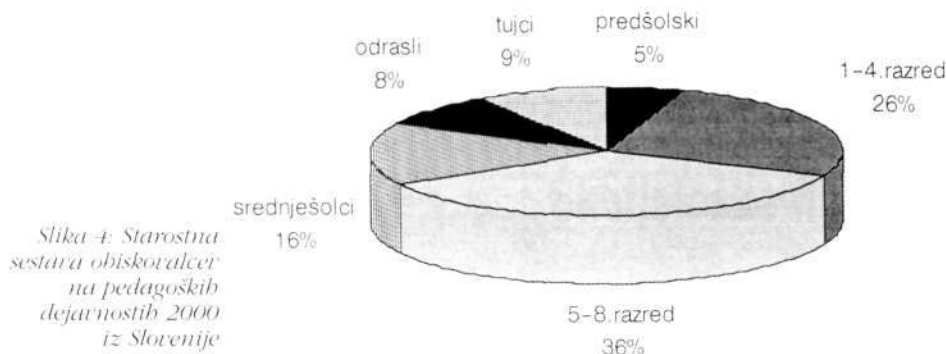
**Obisk na pedagoških dejavnostih januar–december 2000
po regijah in starosti**

Regija	Predšolski	1–4. razred	5–8. razred	Srednja šola	Odrasli	Skupaj
obalnokraška	0	0	155	0	55	210
goriška	0	94	449	87	34	664
notranjskokraška	0	0	232	31	0	263
gorenjska	301	1949	850	463	208	3771
osrednjeslovenska	301	897	1402	450	251	3301
zasavska	0	0	98	0	20	118
dolenjska	0	0	203	165	162	530
spodnje-posavska	0	0	0	508	22	530
savinjska	0	75	473	0	162	710
koroška	0	30	30	42	48	150
podravska	0	0	170	85	0	255
pomurska	0	0	42	0	0	42
SKUPAJ	602	3045	4104	1831	962	10544

Za ugotavljanje starostne sestave obiskovalcev na pedagoških dejavnostih smo obiskovalce razvrstili v pet skupin: predšolske otroke, osnovnošolce na razredni

*Slika 3: Obisk na
pedagoških dejavnostih
2000 po regijah*

Slika 4: Starostna sestava obiskovalcev na pedagoških dejavnostih 2000 iz Slovenije

stopnji, osnovnošolce na predmetni stopnji, srednješolce in odrasle obiskovalce (prim. tabelo 2). Največji delež predstavljajo osnovnošolci na predmetni stopnji, 4.104 učenci (38,9 %) (sl. 4). Med njimi so najpomembnejša skupina učenci sedmega razreda. V letu 2000 je tako obiskalo naš muzej 2.721 sedmošolcev, največ oktobra (993 sedmošolcev). Le-teh je bilo 66,3 % od vseh osnovnošolcev na predmetni stopnji. Na drugem mestu so osnovnošolci na razredni stopnji, 3.045 učencev. Med njimi so najštevilnejši četrtošolci, 2.449 oz. 80,4 % vseh osnovnošolcev na razredni stopnji. Največ osnovnošolcev na razredni stopnji je prišlo v muzej iz domače, tj. gorenjske regije (1.949 obiskovalcev oz. 64 %), medtem ko so med osnovnošolci na predmetni stopnji najštevilnejši učenci iz osrednjeslovenske regije (1.402 učenca oz. 34,2 %). Največ srednješolcev je obiskalo muzej iz spodnjeposavske regije, 508 dijakov. Največ odraslih obiskovalcev je obiskalo muzej iz osrednjeslovenske (251 obiskovalcev), gorenjske (208 obiskovalcev), dolenjske (162 obiskovalcev) in savinjske regije (162 obiskovalcev). Predšolski otroci so prišli v muzej le iz gorenjske in osrednjeslovenske regije (skupaj 602 otroka). Iz sestave obiskovalcev na pedagoških dejavnostih iz Slovenije lahko vidimo, da so predšolski otroci obiskali muzej le iz krajev, ki so blizu Škofje Loke, podobno je tudi pri osnovnošolcih na razredni stopnji, medtem ko šolarji na predmetni stopnji prihajajo v muzej že iz bolj oddaljenih krajev Slovenije. Število srednješolcev iz gorenjske in osrednjeslovenske regije je v primerjavi z mlajšimi obiskovalci manjše, med srednješolci so najbolj številni dijaki iz brežiških srednjih šol.

Večina obiskovalcev iz tujine si je muzejske zbirke ogledala samostojno, brez vodiča. Za voden ogled muzeja pa se je v tem letu odločilo 1.031 obiskovalcev iz tujine (prim. tabelo 1) oz. 36,8 % vseh obiskovalcev iz tujine v letu 2000, ki jih je bilo 2.801. Zanje je muzej organiziral vodenje v angleškem, nemškem in italijanskem jeziku.

Opombe

¹Z izrazom pedagoška dejavnost muzeji označujejo tudi andragoško dejavnost, tj. izobraževanje odraslih v muzeju.

²Za pomoč pri obdelavi statističnih podatkov se zahvaljujem Poloni Omejc, absolventki geografije in zgodovine na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani.

³Delitev Slovenije na regije je povzeta po delitvi, ki jo uporablja Statistični urad RS.